

NYANLÄNDAS ETABLERING - EN INVESTERING FÖR FRAMTIDEN

Uppföljning av sfi

EN VIKTIG PUSSELBIT I DET LOKALA INTEGRATIONSARBETET

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Förord

Svenska språket är en viktig grund för nyanländas delaktighet i samhället och etablering på arbetsmarknaden. Sfi är idag den viktigaste insatsen för att ge nyanlända grundläggande kunskaper i svenska. Utbildningen är också en obligatorisk del i etableringsplanen för nyanlända inom flyktingmottagandet.

På gott och ont och hamnar ofta sfi i centrum av integrationsdebatten. Den positiva aspekten är att det är en viktig utbildning som behöver ligga i framkant och därmed förtjänar fokus. Den negativa är att sfi ibland har fått klä skott för brister i integrationen som inte direkt har med utbildningen att göra.

I denna rapport presenterar SKL ett arbete med att samla och utveckla nyckeltal för sfi som kan användas för uppföljning på kommunnivå. Vår förhoppning är att nyckeltalen kan inspirera till lokal analys och vara ett stöd i utvecklingsarbetet.

Vi vill rikta ett stort tack till Skolverket som tagit fram statistiken och bidragit med kunskap på området, samt till de referenskommuner (Örebro, Norrköping, Gävle, Vårgårda och Malmö) som bidragit med kloka synpunkter utifrån verksamhetens behov.

Stockholm i juli 2015

Per-Arne Andersson

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

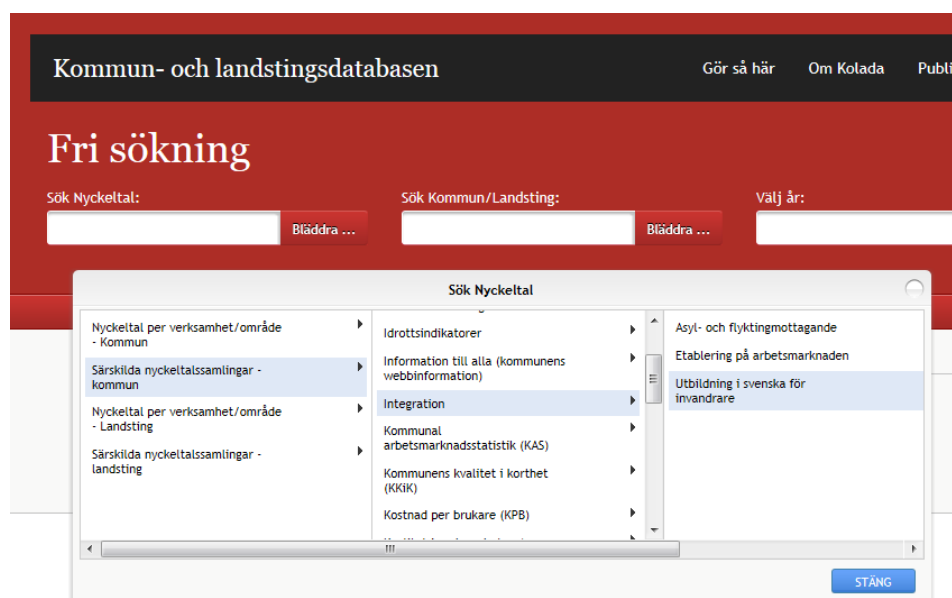
Innehåll

Nyckeltal för sfi - en del av den samlade integrationsstatistiken	4
Utmaningar i uppföljningen av sfi	6
Fördelar med att mäta resultat över tid	6
Vad visar resultaten i riket?	8
Vad gör de som avbryter sfi?	8
Fyra av tio som avbryter har ett arbete!	9
Avbrotten vanligast i storstäder	10
Kommuner med höga resultat - vad händer där?	10
Skickliga lärare och satsningar på yrkesinriktad sfi är framgångsfaktorer i Bollnäs.....	11
Avslutande reflektion.....	13
Stor efterfrågan på SFI-lärare – behov av både flexibla och långsiktiga lösningar	13
Hög tid att satsa på Komvux för nyanlända	14
Flexiblare regelverk för insatser behövs	14

Nyckeltal för sfi - en del av den samlade integrationsstatistiken

SKL arbetar för att ta fram och samla olika nyckeltal inom området integration. Syftet är att ge kommunens tjänstemän och politiker ett underlag som kan användas för verksamhetsutveckling, strategiska diskussioner och beslut. Statistiken presenteras på kommunnivå och samlas i KOLADA (kommun och landstingsdatabasen) under år 2015.

[Här hittar du nyckeltalen för integration på kolada.se:](#)

Eftersom en väl fungerande sfi-verksamhet är ett viktigt bidrag till nyanländas etablering, utgör sfi en del av statistiken. Nyckeltalen baseras i huvudsak på den officiella statistiken och presenteras på kommun- och riksnivå. En del av nyckeltalen hämtas från Skolverkets databas, Jämförelsetal, och några är särskilt framtagna för att kunna ge bättre indikationer på måluppfyllelsen.

Då sfi utgör en del i en större samling nyckeltal har målet varit att presentera de mest relevanta nyckeltalen, som också är lämpliga för jämförelser. Vissa områden behöver dock fortsätta att utvecklas, t.ex. när det gäller kostnadsått där uppgifterna i dagsläget inte håller tillräcklig kvalitet för jämförelser. Målet är att på sikt kunna komplettera och utveckla fler nyckeltal utifrån verksamhetens behov.

Resultat redovisas i denna rapport för år 2013, men när ny statistik finns tillgänglig kommer KOLADA årligen uppdateras.

HÄR ÄR NYCKELTALEN FÖR SFI

KURSDELTAGARE 2013

- Antal elever som deltagit i utbildning under året
- Andel av eleverna som är skyddsbehövande och anhöriga till skyddsbehövande (flyktingar)
- Elever, andel (%) med 0-6 års utbildning
- Kursdeltagare, andel (%) på studieväg 1
- Kursdeltagare, andel (%) på studieväg 2
- Kursdeltagare, andel (%) på studieväg 3

PERSONAL 2013

- Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen
- Andel lärare med lärarlegitimation
- Antal elever per lärare

RESULTAT 2013

- Andel elever som klarat högsta kurs på studievägen av nybörjare 2011
- Andel elever som fortsätter sfi utan att ha klarat högsta kurs på studievägen av nybörjare 2011
- Andel elever som avbrutit utbildningen utan att ha klarat högsta kurs på studievägen av nybörjare 2011
- Andel elever som avbrutit sfi och som är förvärvsarbetande av nybörjare 2011

Fortsatta utvecklingsområden

- *Resursindikatorer (t.ex. kostnad per elev)*
- *Koppling till KOMVUX – hur många studerande kombinerar sfi med övrig vuxenutbildning?*

WWW.KOLADA.SE¹

¹ Data kan saknas för kommuner med för få studerande eller om man ingår i studieförbund där annan kommun ansvarar för statistikinsamling och inrapportering till Skolverket. Se då resultat för inrapporterande kommun.

Utmaningar i uppföljningen av sfi

Det är svårt att få en övergripande bild över måluppfyllelsen inom sfi. Det beror till stor del på att utbildningen är svår att följa upp, vilket har flera orsaker.

Sfi är indelad i olika kurser (fyra nivåer) och tre studievägar (studietempon). Studerande påbörjar löpande under året. Det är vanligt att göra uppehåll i studierna för att ta del av annan insats, eller avbryta studierna. Eftersom de studerandes förutsättningar och behov av sfi ser olika ut finns det inte heller någon bestämd tidsgräns för sfi som skulle kunna vara naturlig att göra uppföljningen vid. Flexibiliteten i upplägget komplicerar uppföljningen. Vad, hur och när man ska mäta är inte helt enkelt.

De studerandes mål med sfi varierar också. En del läser sfi för att kunna få ett arbete medan andra läser för att kunna fortsätta med högre studier. Sfi är ett viktigt verktyg för att nå de individuella målen men inte ett mål i sig. Betygen har i sig ingen formell betydelse för fortsatta studier eller arbete men ger en indikation på språknivån hos den studerande.

I utvärderingar av sfi på nationell nivå är det i huvudsak de kursrelaterade målen (betygen) som följs upp, medan de arbetsmarknadsrelaterade målen har varit svårare att följa. Detta leder paradoxalt till att om den studerande avbryter sfi på grund att de får ett arbete eller andra insatser som är positiva för individens språkutveckling och försörjning, så ger det ett negativt utslag på studieresultaten som mäts i kursbetyg.

Skolverket genomförde en registerstudie 2012, ”Avbrott i vuxenutbildningen”, där målet var att försöka kartlägga vad de personer som avbrutit sfi gör. Slutsatsen blev att endast en mindre del, cirka en tredjedel av avbrotten gick att ringa in utifrån registerdata. Utifrån de uppgifter som fanns var de vanligaste aktiviteterna arbete, andra studier, och föräldraledighet. Andra mindre vanliga orsaker var sjukskrivning eller att man flyttat från Sverige.²

En del kommuner har tagit fram egna uppföljningssystem för att kunna följa resultaten, bland de personer som avbryter sfi. Är avbrotten av negativ karaktär eller är de positiva för individen? Men för kommunerna/sfi-verksamheten kan det vara administrativt krävande, och uppgifterna är inte tillräckliga för att ge en samlad bild av avbrotten på nationell nivå.

Fördelar med att mäta resultat över tid

Ett sätt att mäta måluppfyllelsen på sfi är att följa de studerande under en längre tid. Till exempel följer Skolverket upp resultaten för elever som började sfi någon gång under 2011 i slutet på 2013. Nästkommande år följs nybörjare 2012 upp år 2014 och så vidare. Denna statistik presenteras bl.a. i Skolverkets databas jämförelsetal. Vi har i de samlade nyckeltalen för integration valt denna metod för att följa upp resultaten för sfi.

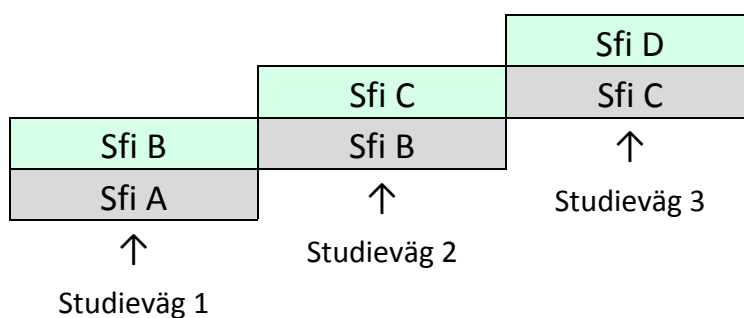
Att mäta resultaten under en längre tid än ett år, har fördelen att fånga in kortare temporära uppehåll/avbrott som de studerande ibland behöver ta, och som i hög grad påverkar resultatbilden om man följer upp under kortare tidsperiod. När man mäter under längre tid minskar också problem som uppstår när studerande börjar sent på året och inte har en rimlig chans att få betyg innan mättillfället vid årsslutet.

² Avbrott i vuxenutbildningen - redovisning av uppdrag om avbrott i vuxenutbildningen, Skolverket

När det gäller uppnådda studieresultat har vi valt att mäta hur många som klarar minst de **två kurser** som studievägen omfattar. Det skiljer sig något från hur statistiken just nu presenteras på Skolverket ” och i den nationella uppföljningen där ”någon kurs” mäts. Att klara ”någon kurs” kan dock innebära en enda kurs, och det står då för en tämligen liten progression. Vi vill i de nya nyckeltalen sätta ribban lite högre.

Att mäta uppnådda resultat på studievägen d.v.s. att klara minst två kurser, gör att oavsett vilken studieväg eleverna börjar på så mäts alla mer likvärdigt än om man t.ex. hade mätt hur många elever som når högsta kursen, nivå D. Det sistnämnda alternativet skulle t.ex. innebära att elever med högre utbildningsnivå som börjar på studieväg 3 och C-kursen, får en kortare väg än studieväg 1 och 2, som börjar på A respektive B-kursen. Eftersom utbildningsnivån hos eleverna skiljer sig mellan kommunerna skulle det i hög grad komplicera jämförelser och värderingen av resultaten. I figur 1 illustreras vilka kurser de olika studievägarna omfattar.

Figur 1. Studievägar, sfi

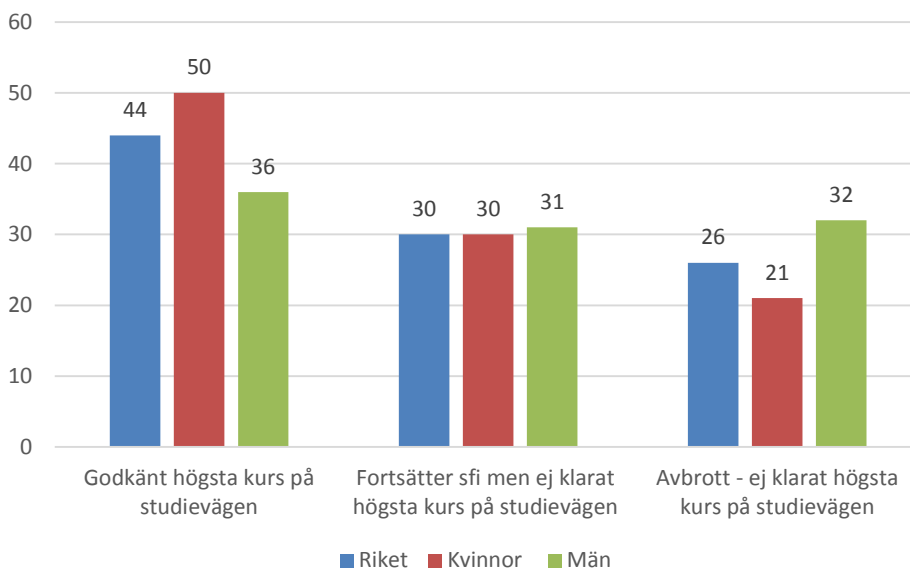
I statistiken framgår det att det inte finns några större skillnader mellan de olika studievägarna när det gäller hur många som klarar de två kurser som studievägen omfattar. Det är alltså ungefär lika många studerande på studieväg 1 som når B-nivå som bland studieväg 3 som når D-nivå. Därför har de studerande slagits samman till en indikator som omfattar alla elever oavsett vilken studieväg de börjar på.

Vad visar resultaten i riket?

I diagram 1 redovisas studieresultaten i riket år 2013 för de studerande som började sfi under 2011 d.v.s. cirka två år tidigare. Vi kan se att nästan hälften (44 procent) har klarat de två kurser som studievägen omfattar. Det innebär t.ex. att nybörjare som började sina studier på studieväg 1 har klarat minst upp till B-kursen, studieväg 2 har klarat minst nivå C och studieväg 3, D-kursen. Detta oavsett om avbrott eller uppehåll gjorts under perioden.

Kvinnor har högre studieresultat än män (14 procentenheter) och det kan förklaras av att män i högre grad avbryter sina studier utan att ha fått godkänt betyg. När det gäller studerande som fortsätter sfi utan att ha nått högsta betyg på studievägen är andelarna näst intill lika mellan män och kvinnor, ca 30 procent. Ungefär en fjärdedel av eleverna har avbrutit sfi innan de har klarat högsta kursen på studievägen.

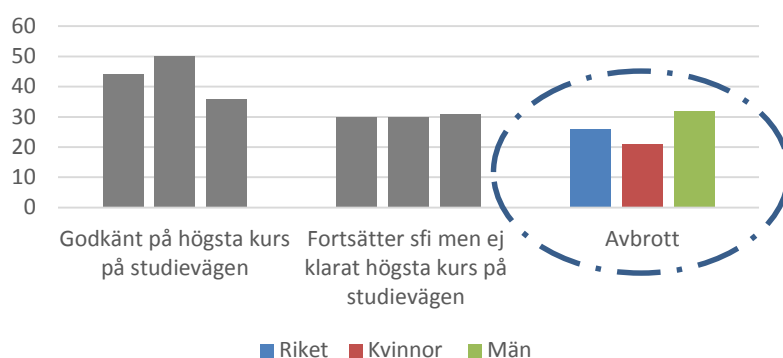
Diagram 1. Studieresultat 2013 - för nybörjare på sfi 2011 (andel %)

Källa: Skolverket och SKL

Vad gör de som avbryter sfi?

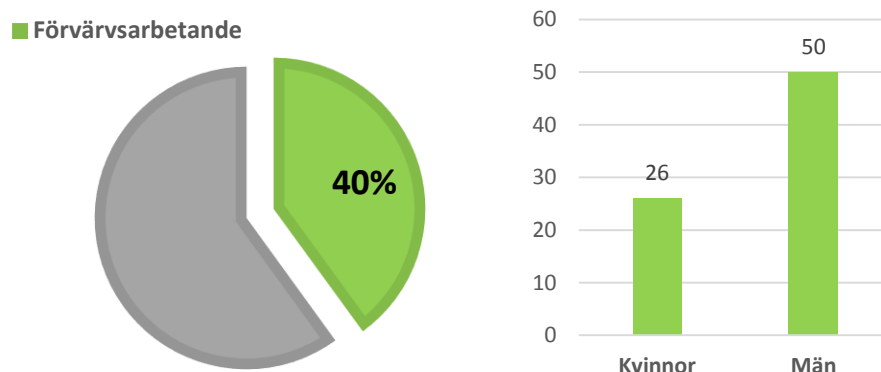
För att få en mer rättvisande bild av kvaliteten i undervisningen är det också viktigt att få en uppfattning av vad avbrotten i utbildningen beror på. En del avbrott är positiva för individen eller beror på faktorer som inte har med undervisningen att göra. Men avbrotten kan i värsta fall bero på elevers bristande språkutveckling. Nytt i statistiken är att vi nu följer upp och presenterar på kommunnivå hur många av de som avbrutit som arbetar. Det är viktig information för kommunen/verksamheten och ger en indikation på hur det går för de studerande som avbryter. Det finns även andra avbrottsorsaker som kan vara av intresse, t.ex. föräldraledighet, övriga studier m.m. men vi väljer i ett första steg att fokusera på arbete där registerdata finns tillgänglig i högre grad.

Fyra av tio som avbryter har ett arbete!

Resultatet av matchningen mot SCB:s register som presenteras i diagram 2 visar att 40 procent av de som avbrutit utan att ha nått högsta kurs på studievägen arbetar vid mättillfället.³ Det visar att relativt många av de som avbryter har eller är på väg att etablera sig på arbetsmarknaden. Det är positivt och ger en viktigt kompletterande bild av avbrotten som ofta tolkas som negativa för såväl individen som verksamheten.

Diagram 2. Andel förvärvsarbetande bland de som avbrutit sfi - 2013

Källa: Skolverket

Det är relativt stora skillnader mellan män och kvinnor när det gäller hur många som arbetar av de som avbrutit. Hälften av männen har ett jobb men endast en fjärdedel av kvinnorna. Det är alltså både vanligare att män avbryter sfi och att de har ett arbete efter avbrotten. Resultaten speglar hur det ser ut på arbetsmarknaden där det tar längre tid för utrikes födda kvinnor att etablera sig än för män⁴. Skillnaderna mellan män och kvinnors etablering är ett viktigt utvecklingsområde.

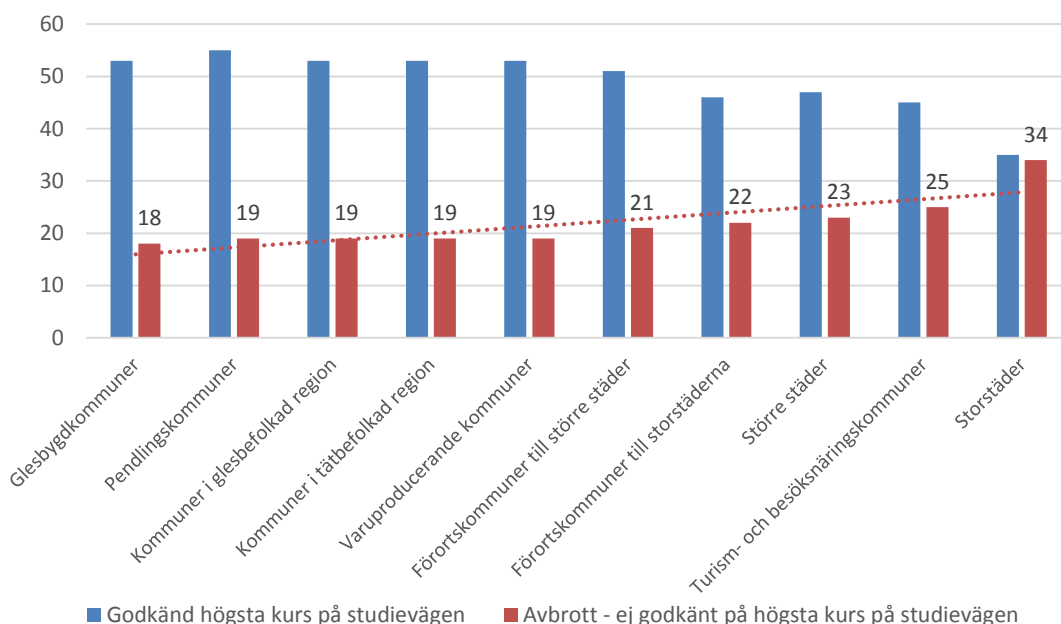
³ Förvärvsarbetande hämtas från SCB:s register RAMS och omfattar de som har ett arbete med minst en timme per vecka i november månad. P.g.a. små antal (sekretessregler) kan denna uppgift bara presenteras för de kommuner som har ett relativt stort antal studerande.

⁴ www.scb.se/rams (registarbaserade arbetsmarknadsstatistiken)

Avbrotten vanligast i storstäder

Av diagram 3 framgår att avbrotten är störst i storstadskommunerna. Förklaringarna kan vara flera. Dels kan det ha att göra med arbetsmarknaden och tillgången till arbete, studier eller andra insatser som individen prioriterar framför sfi. I Stockholm som har en god arbetsmarknad har till exempel mer än hälften ett jobb av alla som avbryter sfi utan att ha klarat högsta kurs på studievägen. Skillnader i avbrott kan också påverkas av elevsammansättningen. Storstäderna har t.ex. en större andel elever på sfi som är arbetskraftsinvandrare, gäststuderande eller EU-medborgare, för vilka sfi inte är en obligatorisk insats på samma sätt som för elever som ingår i flyktningmottagandet. Det är troligt att graden av ”frivillighet” i kombination med de studerandes koppling och tillgång till arbetsmarknaden påverkar avbrottsfrekvensen.

Diagram 3. Studieresultat och avbrott per kommungrupp (ovägt medelvärde, andel)⁵

Kommuner med höga resultat - vad händer där?

Syftet med att samla nyckeltal på kommunnivå är att ge kommunen ett verktyg som kan underlätta uppföljning, skapa bättre planeringsförutsättningar och stimulera till förbättringsarbete. Det ger också en möjlighet att sätta sitt resultat i relation till andra kommuner och utbildningsanordnare för att kunna värdera resultatet.

Genom den samlade integrationsstatistiken som kommer att presenteras i KOLADA kan man hitta liknande kommuner t.ex. utifrån kommungrupp, befolkning, elevsammansättning, eller andra kommuner med högt flyktningmottagande: Hur ligger den egna verksamheten till jämfört med andra kommuner? Hur ser resultatutvecklingen ut över tid? Finns det andra kommuner med liknande förutsättningar? Hur jobbar de och vad kan vi lära av varandra?

⁵ I några kommungrupper saknar en del kommuner värden. Det ovägda medelvärdet i dessa kommungrupper är därför något osäkert. Statistiken presenteras för att visa en generell trend, ej en exakt andel.

I tabell 1 presenteras de fem kommuner med högst andel elever som klarar sin studieväg utifrån kommunstorlek. Borlänge, Vara och Säter toppar listorna. Elevsammansättningen skiljer sig delvis åt mellan kommunerna. Några har en större andel studerande med högre utbildningsnivå, t.ex. Mölndal och Umeå, medan andra kommuner har större andel elever med lägre utbildningsnivå, t.ex. Eskilstuna och Borlänge. Några av kommunerna har haft ett relativt högt flyktingmottagande de senaste åren, t.ex. Borlänge, Eskilstuna, Bollnäs, Färgelanda, Kristinehamn och Vilhelmina.

Tabell 1. Kommuner med högst andel elever som klarar studievägen på sfi 2013 (minst två kurser) av nybörjare 2011, efter kommunstorlek. ⁶

Stora kommuner	%	Mellanstora kommuner	%	Små kommuner	%
1 Borlänge	70	1 Vara	84	1 Säter	81
2 Eskilstuna	65	2 Bollnäs	79	2 Forshaga	80
3 Mölndal	59	3 Hallsberg	77	3 Färgelanda	79
4 Varberg	59	4 Kristinehamn	75	4 Vilhelmina	78
5 Umeå	58	5 Finspång	70	5 Tidaholm	75
RIKET:	44	RIKET:	44	RIKET:	44

Skickliga lärare och satsningar på yrkesinriktad sfi är framgångsfaktorer i Bollnäs

En intressant fråga är vad som händer i de kommuner som har höga resultat. I Bollnäs där nästan åtta av tio (79 procent) av eleverna klarar minst högsta kursen på studievägen förklaras de goda resultaten med en skicklig lärarkår.

– Lärarna är de som först och främst ska lyftas fram, säger May-Britt Loewe, biträdande rektor för vuxenutbildningen i Bollnäs och ansvarig för sfi.

En annan möjlig förklaring är att man i Bollnäs försöker skapa mindre grupper som är sammanhållna utifrån studievägen vilket innebär att studerande får läsa med andra med samma studiebakgrund.

– Vi tycker att det har varit en framgångsfaktor att ha sammanhållna studievägar men att få ihop hela grupper är ju lättare för kommuner med många studerande, som vi har, säger May-Britt Loewe.

I Gävleborgs län samverkar man sedan år 2010 över kommungränserna för att i samarbete med Arbetsförmedlingen erbjuda AF:s yrkesutbildningar tillsammans med sfi. Oavsett vilken kommun man bor i så kan man läsa yrkes-sfi i en annan kommun i länet. Sfi-lärarna undervisar ute på arbetsmarknadsutbildningarna och inriktningarna som finns är i skrivande stund:

- Omvårdnad i Bollnäs och Gävle
- Svets i Sandviken och Söderhamn
- Restaurang i Gävle och Söderhamn
- Serviceutbildning i Hudiksvall
- Turism i Ljusdal

⁶ Stora kommuner >50 000 inv.
Mellanstora kommuner 14 000-50 000 inv.
Små kommuner <14 000 inv.

– Yrkesutbildningarna i kombination med sfi har varit uppskattade och håller god kvalitet, och samverkansmodellen har också bidragit till breddat kursutbud i regionen, säger May-Britt Loewe.

Resultaten i Bollnäs och många andra kommuner visar att det med ett framgångsrikt arbete går att nå höga resultat på sfi. Men det är också en konst att upprätthålla en stabilt hög nivå oavsett vad som händer i omvärlden.

– Den största utmaningen just nu är att behålla kvaliteten i undervisningen, samtidigt som antalet studerande ökar mycket. Vi har till exempel svårt att hitta lärare och hålla storleken på grupperna nere, säger May-Britt Loewe.

Viktigt att följa resultat över tid

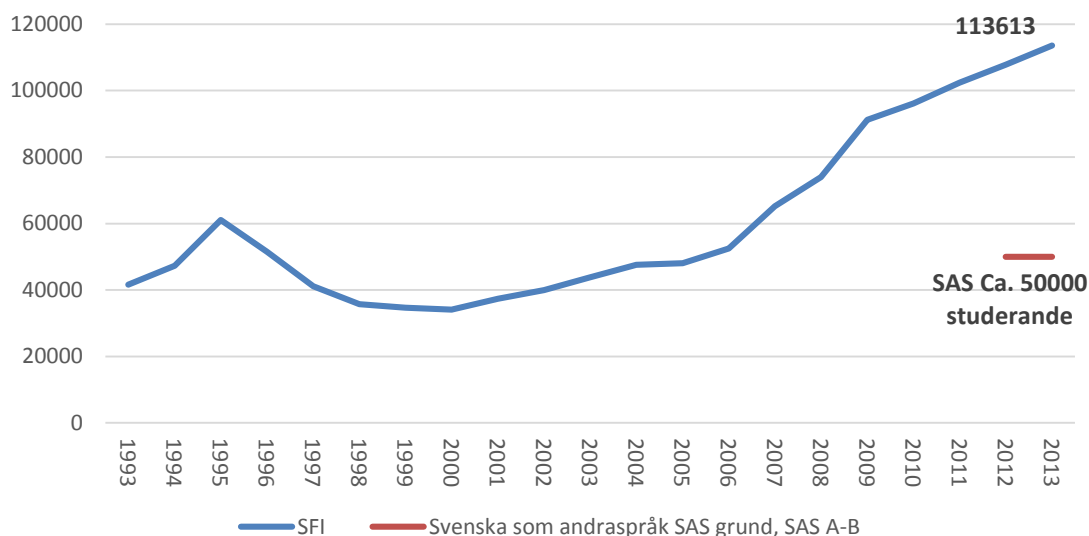
Eftersom några av sfi-indikatorerna presenteras för första gången finns det i skrivande stund bara uppgifter för ett år (2013) i Kolada. Men det är viktigt att analysera resultaten över tid. Särskilt i kommuner med få studerande där varje individ får ett stort utslag i statistiken och resultaten tenderar att variera mer mellan åren. När data årligen fylls på i Kolada är det enkelt att ta framtidsserier. Ny data för 2014 presenteras inom kort.

Gå gärna in på www.Kolada.se och titta på resultaten i din kommun!

Avslutande reflektion

Antalet studerande på sfi har mer än fördubblats sedan år 2006. Ökningen som framgår i diagram 4 beror i huvudsak på det ökade flyktingmottagandet. Men ökningen kan också härledas till ökad invandring av anhöriga, EU-medborgare, gäststuderande och arbetskraftsinvandrare m.fl.

Diagram 4. Antal studerande inom SFI och svenska som andraspråk

Källa: Skolverket

Man kan säga att sfi har gått från att vara en relativt liten skolform, till att utgöra en betydande del av skolväsendet. Sett till antalet elever motsvarar idag skolformen ungefär 12 procent av hela grundskolan (årskurs 1-9). Räkna man dessutom in de som studerar svenska som andraspråk (SAS) inom Komvux där många nyanlända fortsätter sina studier efter sfi, motsvarar antalet elever cirka 17 procent av grundskolan.

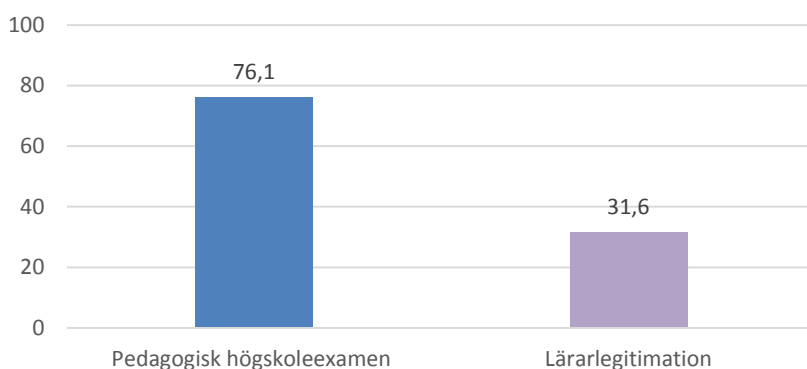
Stor efterfrågan på SFI-lärare – behov av både flexibla och långsiktiga lösningar

Den stora ökningen av nyanlända gör att efterfrågan på kvalificerade lärare inom sfi och svenska som andraspråk är hög. Enligt statistik från Skolverket har ungefär tre av fyra (76 procent) av sfi-lärarna en pedagogisk högskoleexamen men endast cirka en tredjedel (31,6 procent) har lärarlegitimation. För att få en lärarlegitimation krävs att utbildningen också innehåller 30 högskolepoäng i svenska som andraspråk.⁷ Den låga andelen lärare med lärarlegitimation kan till en mindre del förklaras av att alla inte fått sin lärarlegitimation utfärdad än, men visar främst på den stora utmaning som många kommuner och utbildningsanordnare har att hitta kvalificerade lärare. Om inte frågan tas på allvar är det risk att kvaliteten på undervisningen blir lidande. I ett längre perspektiv kan det få en stor påverkan på nyanländas möjligheter att etablera sig i Sverige.

⁷ PM - Pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning läsåret 2014/15, Skolverket

Det är viktigt att staten tar sitt ansvar för att säkra kompetensförsörjningen både genom långsiktiga satsningar på en bra utbildning för nya lärare men också genom att se över vilka möjligheter det finns för befintliga lärare att snabbt komplettera eller höja sin utbildning. Satsningar som lärarlyftet är positiva men behöver bli mer flexibla i sitt upplägg. Många gånger är det svårt att hitta vikarier till de lärare som lämnar sin tjänst under studierna. Ökad flexibilitet kan uppnås t.ex. genom möjligheter till distansstudier och möjligheter att delta i lärarlyftet i mindre omfattning. Det är också viktigt kommunerna får tillräcklig ersättning för att täcka upp för kostnaderna som sammanfaller med att ersätta personer som deltar i lärarlyftet.

Diagram 5. Andel sfi-lärare med pedagogisk högskoleexamen respektive lärarlegitimation

Källa: Skolverket

Hög tid att satsa på Komvux för nyanlända

I arbetsförmedlingens återrapport för etableringen kan vi se att endast fyra procent av flyktingar och anhöriga i etableringen deltagit i kurser inom den kommunala vuxenutbildningen (Komvux).⁸ Samtidigt saknar många nyanlända grundläggande utbildning. SKL är positiv till förslag om att samla sfi och Komvux inom samma skolform. Det kan på sikt underlätta parallella studier och effektivisera vägen genom utbildningssystemet. Men om önskad effekt av framtida reformer ska nås krävs det större satsningar. Det behövs ekonomiska möjligheter att utveckla hela vuxenutbildningen för att rusta nyanlända för arbetsmarknaden. Det kan t.ex. handla om att anpassa utbildningarna genom översättning av kursmaterial, anställa studiehandledare på modersmålet och andra stödfunktioner, anpassning av utbildningarnas omfattning m.m. Den ersättning som staten idag ger kommunerna för flyktingmottagandet är inte tillräcklig för att täcka dessa kostnader. För övriga utrikesfödda som inte omfattas av flyktingmottagandet, finns ingen särskild statlig finansiering alls.

Flexibla regelverk för insatser behövs

Arbetsförmedlingens regelverk och resurser behöver bli mer flexibla för att möjliggöra lokal samverkan och utformning av arbetsmarknadsinsatser som kan kombineras med kommunernas utbud av vuxenutbildning och sfi. Goda exempel finns lokalt, men Arbetsförmedlingens uppdrag och regelverk behöver ses över i syfte att underlätta och stimulera till fler sådana lokala och regionala initiativ.

⁸ Arbetsförmedlingens återrapportering 2015, Etablering av vissa nyanlända – statistik kring etableringsuppdraget

Uppföljning av sfi

En viktig pusselbit i det lokala integrationsarbetet

I den här rapporten presenteras ett arbete med att ta fram och samla nyckeltal för sfi. Nyckeltalen är en del av den statistik som SKL tar fram på integrationsområdet. Syftet är att ge kommunens tjänstemän och politiker ett underlag som kan användas för verksamhetsutveckling, strategiska diskussioner och beslut. I rapporten redovisas resultat för riket år 2013 och för några kommuner som är särskilt framgångsrika när det gäller studieresultaten.

Upplysningar om innehållet
Björn, Andersson, bjorn.andersson@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2015
ISBN/Beställningsnummer: 978-91-7585-277-5
Produktion: Sveriges Kommuner och Landsting, Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se. ISBN/Beställningsnummer nr